



## Rond de boom

**Tijdstip:** lente en zomer

**1. Inleiding:** Een boom is nooit alleen maar een boom. Als je een tijdje een boom observeert dan zie je van alles rond en in de boom. Dieren en planten zijn afhankelijk van de boom en de boom van dieren en planten.

### 2. Doel

De kinderen ontdekken dat er veel vormen van leven in en rond een boom zijn. Dit noemen we biodiversiteit. (bio=leven, diversiteit=verscheidenheid)

De kinderen worden zich bewust van het belang van biodiversiteit; het ene kan niet zonder het andere leven.

### 3. Voorbereiding

Zoek een stukje bos of park met enkele verschillende bomen.

### 4. Uitvoering

U gaat met de kinderen naar een bos of park waar minstens enkele verschillende bomen staan. In groepjes van drie of vier kiezen ze een boom. Allereerst gaan de kinderen de boom observeren. Door rustig te zitten en te kijken, hoe langer je stil zit hoe meer je ziet, zullen ze zien dat er beestjes bij de boom leven. Ook zullen ze zien dat er andere planten en paddestoelen in de buurt van, of misschien zelfs wel in, de boom leven. Op het meegebrachte werkblad, **BO7a**, schrijven of tekenen ze wat ze in en om de boom ontdekken. Dat ze niet alles bij naam weten te noemen is niet erg, het gaat er in eerste instantie om dat ze zich bewust worden van de diversiteit in en om de boom. De leerkracht loopt van groepje naar groepje om ze de vervolgoopdracht te geven. Na de observatie gaan ze rond de boom verzamelen. Geen dingen van de boom, wel dingen van planten of dieren uit de buurt van de boom. Insecten kunnen in potjes, uitwerpselen ook. Een blad met een galappeltje wordt meegenomen, veren opgepakt, een bloempje van een plant onder de boom, een beetje mos van de stam, alles wat ze maar kunnen vinden. Dingen die ze niet mee kunnen nemen, een nest of een dier, wordt opgeschreven of getekend, er wordt later een afbeelding van gezocht, of er gaat een digitale camera mee om dingen mee vast te leggen.

Terug in de klas wordt er vergeleken. Was er bij iedere boom evenveel te vinden, zijn er bij verschillende bomen heel andere dingen gevonden? Weten de kinderen wat voor soort boom ze geobserveerd hebben?

Na het kijken en vergelijken gaan de kinderen weer in hun groepjes werken. Van hun gevonden spullen en hun notities gaan ze een biodiversiteitsrapport maken van hun boom. In dat rapport komt de naam van de boom, de plek waar die staat, wat er voor dieren in en om de boom leven, welke planten er in de buurt staan enz. Hoogst waarschijnlijk kennen de kinderen niet alle namen van wat ze gezien of gevonden hebben. Via zoekkaarten, natuurgidsen en internet komen ze waarschijnlijk een heel eind verder. Een andere mogelijkheid is om terug te keren naar de boom en te proberen een digitale foto te maken van hetgeen ze op naam willen brengen. Door die foto op te sturen naar een specialistische vereniging (vlinderstichting, bomenstichting, vogelbescherming Nederland, natuurmuseum enz.) krijgen ze mogelijk een antwoord.

Nodig:

- Werkblad
- Potlood
- Potjes
- Plastic zakjes
- (digitale) camera
- Zoekkaarten
- natuurgidsen

Ook het uitnodigen van een specialist, een bioloog of iemand van een natuur-  
beschermingsorganisatie, behoort tot de mogelijkheden.

Zo brengen de kinderen in kaart wat er rond hun boom leeft.

Uitbreiding: van enkele dingen die de kinderen gevonden en beschreven hebben gaan ze onderzoeken wat de relatie is met de boom. Een eekhoorn maakt een nest in de boom, spechten trommelen op de stam om insecten te vinden, paddenstoelen ruimen dood hout op, andere paddestoelen vermoorden de boom, galwespen gebruiken het blad om een kraamkamertje te laten maken. Zodoende ontdekken de kinderen dat vele planten en dieren afhankelijk zijn van de boom.

## 5. Afsluiting

Wanneer de kinderen klaar zijn met hun biodiversiteitrapporten worden deze gepresenteerd. Dat kan in de vorm van een wandposter, een spreekbeurt of een Power Point presentatie. Door de presentatie krijgen de kinderen het besef dat er veel soorten leven in en rond bomen is, dat het groot verschil maakt bij welke boom je kijkt in welke soorten je tegenkomt dus dat iedere soort afhankelijk is van bepaalde omstandigheden om te kunnen leven.

## 6. Achtergrondinfo

Op de website <http://www.mnp.nl/mnc/x-nl-1-b.html> is veel te vinden over de soortenrijkdom van dieren en planten in Nederland. Hieronder een overzicht van het aantal soorten.

Er zijn meer dan 35.000 soorten planten en dieren in Nederland, waaronder een aantal met internationale betekenis.

<b>Geschatte aantal soorten in Nederland</b>			
	Aantal soorten	Internationale betekenis groot <sup>1)</sup>	Internationale betekenis minder groot
	<i>Aantal soorten</i>		
<a href="#">Dieren</a>	24.938	135	56
<i>Waarvan</i> <a href="#">insecten</a>	17.929	18	14
<a href="#">Planten</a>	>10.306	2	129
<b>Totaal aantal dieren en planten</b>	<b>&gt;35.244</b>	<b>137</b>	<b>185</b>
Bron: NNM, EC-LNV		CBS/NC/jun04	

Een leuke, leerzame website met informatie en leerzame spelletjes:

[www.biodiversiteit.com](http://www.biodiversiteit.com)

Boeken kunnen een belangrijke bron van informatie zijn over biodiversiteit in en om bomen. Bijvoorbeeld het boek als *de eik* van de Engelsman Richard Mabey waarin een goed beeld wordt gegeven van wat er in en om de eikenboom leeft.

Op een eikenboom  
kunnen wel meer  
dan 20 soorten  
gallen voorkomen.

## Wat zag je bij je boom?

Teken of schrijf bij de boom wat je allemaal gezien hebt.

